

гозора , или , както казуваме , изгрѣва отъ единъ странѣ ; издига ся послѣ по свода небесный все по високо и повисоко ; въ полдень достига до найвысоко-то си положеніе надъ кръгозора , подирь наченва да ся спуща къмъ другѣ-тъ странѣ , която стои срѣща онаѣ , отъ гдѣто е истекло вутринѣ-тъ , и найпослѣ ся совершенно скрива подъ кръгозора , или , както обыкновенно казваме , заходи . Но въ дѣйствителность всичко това не е така , а наопаки : земя-та ся движе , а сѣнце-то и звѣзды-тъ стоѣтъ неподвижно . Всички тыя измамчивы явленія , по които ся види , че земя-та стои неподвижна , а сѣнце-то и звѣзды-тъ ся движатъ , могатъ да ся изяснятъ съ подобны явленія , които ставатъ около насъ . Кога напр . ся возимъ на ладіѣ , или на пароходѣ , или въ талигѣ . Нека си прѣдставимъ , че ся возимъ въ талигѣ по желѣзень пѣтъ и не гледаме на странѣ отъ неѣ , а гледаме само на оныя прѣдметы , които ся намиратъ около насъ въ талигѣ-тъ . Ще забѣлѣжимъ ли , че вървимъ ? нѣ ; мы никакъ нѣма да познаемъ , че вървимъ , ако само трѣсѣкъ-тъ , когото производи вървяща-та талига , не ни наминава , че ся движемъ . Сѣщо така мы не забѣлѣжваме и движеніе-то на земѣ-тъ , зачтото ся сами движемъ наедно съ неѣ . Още повече мы не можемъ да угадимъ това движеніе и отъ това , че то ся извършава съ удивителнѣ правилность , безъ никакво трѣсеніе , слѣдователно , безъ никакъвъ шумъ . Но нека хванемъ послѣ да гледаме изъ талигѣ-тъ на оныя прѣдметы , които ся намиратъ близу около пѣтя , и какво ще ни ся покаже ? Ще ни ся покаже , че прѣдметы-тъ , които ся намиратъ покрай пѣтя , още и сама-та земя на лѣво